

VAASAN KORKEAKOULUN TIEDOTUSLEHTI

9/1990 13.12.1990

Toimittaja: Arja Sallinen
Toimitussihteeri: Tarja Salo
Painos: 1700

Osoite: Vaasan korkeakoulu
PL 297, 65101 Vaasa
Puhelin: 961-248111
E-mail:
ASALLINEN@GADO.UWASA.FI

ISSN 0359-0283

SISÄLLYS

Tienhaaroja edessä	1
Tieteen vapaus säilytettävä	2
Bibliofiilien paratiisi	4
Länsi-Suomen taloudellisen tutkimuslaitoksen 20-vuotis- juhlaseminaari	6
Sun Chiang-hua opettaa Kiinan kieltä ja kulttuuria	8
Uutissatoa	9
Matkakertomukset	11
Suoritetut tutkimukset	16

Tienhaaroja edessä

Kuluvan vuosisadan ja -tuhannen viimeinen vuosikymmen on jo ensimmäisenä vuotenaan paljastanut luonteensa. Muutosten nopeus, tapahtumien yllätyksellisyys ja ennakoimattomuus on selvästi lisääntynyt. Kulkemallamme tiellä onkin edessäpäin runsaasti haaraumia, joista lähtevät vaihtoehtoiset reitit ehkä parhaimmillaan tunnemme, emme sen sijaan pysty tietämään, minkä vaihtoehdoista voimme valita tai joudumme valitsemaan.

Maailmanpolitiikan jännitys on erityisesti perinteisen itä-länsi vastakainasettelun osalta ratkaisevasti lieventynyt. Perinteisillä suurvalloilla ei näytä tällä hetkellä olevan ratkaisemattomia keskinäisiä ongelmia. Pääsihteeri Gorbatshovin luoma uusi Neuvostoliiton politiikka on mahdollistanut ällistyttävän nopean Saksojen yhdentymisen, Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton johtajat ovat pitäneet tuloksekkaan huippukokouksen Helsingissä ja Etyk-maat ovat lopullisesti haudanneet kylmän sodan rippeet Pariisissa.

Ennätyksellisen runsaan myönteisen kehityksen rinnalla on kuitenkin myös synkkiä varjoja. Neuvostoliiton sisäiset ongelmat reuna-alueiden itenäistymispyrkimyksineen ja yhä pahenevine ruokahuoltokriiseineen voivat koska tahansa johtaa avoimeen kaaokseen. Ennakoimattomin ja vaarallisin on kuitenkin Persianlahden äärimmilleen kiristynyt tilanne. Suursodan vaara on todella uhkaamassa. Syttyessään sota tulisi olemaan ennennäkemättömän julma ja raaka. Ja vaikka sota todennäköisesti jäisi alueellisesti verraten rajatuksi, olisivat sen haitalliset seuraukset maailmanlaajuiset ja erityisesti koko maapallon taloudellisen kehityksen perusteellisesti sekoittavat.

Suomen taloudellisella kehityksellä on takanaan seitsemän lihavaa vuotta. Taitekohta on nyt väistämättä edessä, itse asiassa se on jo ohitettu. Monet ennusmerkit ja ennusteet viittaavat jopa siihen, että kovin lyhyellä tähtäimellä ei ole edes olemassa paranevaan suuntaan etenevää reitti-vaihtoehtoa. Budjetin viime hetken leikkaukset - mm. korkeakoulujen menoista - kertovat tilanteen nopeasta huononemisesta. Kallion maltillisen tulopoliittisen ratkaisun kaltaisia keinoja tulisi nyt löytää ja rohjeta käyttää kasapäin lisää. Muutoin joudutaan hakemaan lohtua vanhasta viisaudesta: vaikka suomalaiset ovatkin huonoja kestäämään hyviä aikoja - tämänhän on viimeksi 1980-luvun loppu osoittanut oikeaksi - ovat he kuitenkin erittäin hyviä kestäämään huonoja aikoja.

Korkeakoululaitos on saanut osakseen neljä hyvää budjettivuotta. Näistä viimeinen on vielä elämättä. Hyvään tulokseen ovat tietenkin vaikuttaneet hyvät taloudelliset suhdanteet. Keskeisin merkitys on kuitenkin "uudella" vuosiksi 1987-96 säädetyllä korkeakoulujen kehittämislailalla, jota vuoden 1991 loppuun asti vielä terästettiin erillisellä valtioneuvoston päätöksellä. Juuri valtioneuvoston päätös on turvannut myönteisen kehityksen ytimen, keskeisille opetusta ja tutkimusta tukeville momenteille suunnatun 15 %:n reaalis kasvun.

Vuoden 1991 jälkeen tämä valtioneuvoston päätös ei enää ole voimassa. Itse kehittämislain turva ei ole kovin vakuuttava: se takaa vain, että korkeakoululaitoksen voimavarat eivät ainakaan reaalisesti vähene. Korkeakoulujen, Korkeakouluneuvoston, perustutkimusta ja tutkijankoulutusta käsitellei-

den työryhmien ja monien muiden vastaavien tahojen tavoitteena onkin ollut saada alkuvuosien tapaan lain rinnalle sitä selvästi voimakkaampi kehittämistavoite. Kannatusta on saanut erityisesti voimavarojen 7,5 %:n reaalisien kokonaiskasvun takaa-va päätös lain voimassaolon loppujaksolle. Valtiontalouden mahdollisista ankeista ajoista huolimatta päättäjiä tulisi muistaa, että koulutukseen ja tutkimukseen uhrautuilla investoinneilla on huonoinakin aikoina - ehkäpä erityisesti juuri silloin - varsin korkea tuottoaste.

Vaasan korkeakoulu jatkaa toimintaansa vuoden 1991 alusta Vaa-

san yliopiston nimellä - tätä kirjoitettaessa asian käsittely on Eduskunnassa vielä kesken. Korkeakoulun toiminta on tähänkin asti ollut kansainvälisen mittapuun mukaan yliopistollista. Koko ja tiedeperustan kapea-alaisuus ovat kuitenkin edellyttäneet korkeakoulunimen käyttöä. Nyt on sen sijaan jo mahdollista muodostaa neljä tiedekuntaa, jotka - vaikka tarvitsevatkin vielä runsaasti vahvistusta ja monipuolistumista - pystyvät itsenäisesti hoitamaan oman alansa opetuksen ja tutkimuksen. Nimen muutosta seuraa vuoden kuluttua toiminnan ja hallinnon muuttuminen yliopistoa vastaavak-

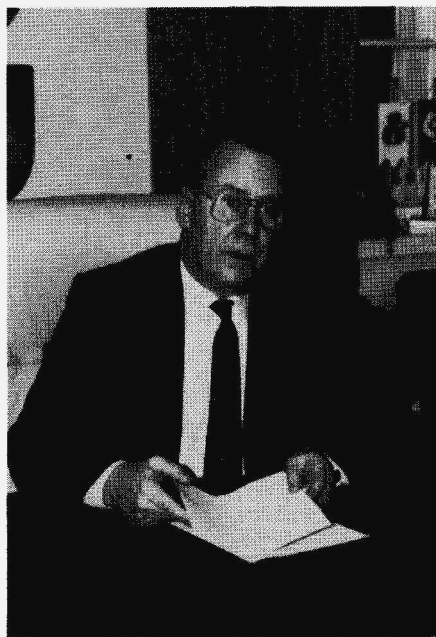
si. Korkeakoulujen riittävä voimavarakehitys on erityisen tärkeä juuri Vaasan korkeakoululle, jotta yliopistoa voidaan kehittää nimenomaan toiminnallisesti niin, että yliopistoksi muuttuminen ei jää vain nimen ja hallinnon muutoksen tasolle.

Vuoden päättyessä kiitän korkeakoulun opettajia, tutkijoita ja muuta henkilökuntaa vuoden aikana korkeakoulun hyväksi tehdystä työstä. Samalla toivotan heille, samoin kuin korkeakoulun opiskelijoille, ystäville ja tukijoille rauhaisaa joulunaikaa ja oikein hyvää tulevaa uutta vuotta.

Ilkka Virtanen

Kansleri Kauko Sipponen:

Tieteen vapaus säilytettävä

OTT Kauko Sipponen on elokuun alusta toiminut Tampereen yliopiston kanslerina. Vaasassa hän vieraili Studia Generalia -luentosarjan luennoijana.

Tampereen yliopiston kansleri Kauko Sipponen vieraili marraskuussa Vaasan korkeakoulun Studia Generalia -sarjan luennoisijana. Korkeakoulujen ja yhteiskunnan välisiä suhteita käsitelleessä luennossaan hän pohti muun muassa tieteen vapautta, korkeakoulujen kansainvälistymistä sekä opiskeluaikojen pitenemistä.

Oikeustieteen tohtori Kauko Sipponen nimitettiin Tampereen yliopiston kansleriksi elokuun alusta lukien. Tehtävään hän siirtyi Elinkeinoelämän Valtuuskunnan toimitusjohtajan paikalta. Sitä ennen hän oli Keski-Suomen läänin maaherrana vuosina 1977-1984. Vuosina 1967-73 hän oli Tampereen yliopiston julkis-hallinnon professorina. Monipuolisen uransa aikana Sipponen on ollut myös Tasavallan Presidentin kanslian kansliapäällikkönä.

Ennen luentoa pidetyssä lehdistötilaisuudessa kansleri muistutti, että korkein opetus ja tutkimus liittyvät yhteen, sillä ilman tutkimusta opettajalle jää vain välittäjän tehtävä. Näin ollen Sipponen ei pidä ammattikorkeakoulujärjestelmää kovin kestäväenä ajatuksena, mikäli tarkoituksena on vain opetuksen antaminen. Koko käsite tosin on hänen mielestään melko huonosti määritelty. Luennossaan kansleri Sipponen palautti kuulijoiden mieleen vuoden 1988 yliopistojen Magna Chartan, jossa painotetaan yliopistojen autonomiaa. Autonomiastaan huolimatta yliopistot ovat toiminnastaan aina vastuussa ulos päin.

Ulkopuolinen rahoitus, odotetunlaiset tulokset?

Valtion omien tutkimusyksiköiden perustamista Kauko Sipponen ei